

¹Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

²Відокремлений структурний підрозділ «Рівненський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

БЕЗНАДІЙНА ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: УМОВИ ВИЗНАННЯ ТА ОБЛІК СПИСАННЯ

Статтю присвячено дослідженню проблем визнання безнадійної дебіторської заборгованості та відображення її списання на рахунках бухгалтерського обліку. Розглянуто умови визнання безнадійної дебіторської заборгованості у зовнішньоекономічній діяльності. Подано перелік ознак віднесення заборгованості до безнадійної відповідно до Податкового кодексу України. Систематизовано інформацію щодо строку позовної давності залежно від права, яке застосовується для визначення прав та обов'язків учасників договірних відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Висвітлено особливості обліку списання дебіторської заборгованості нерезидента, що визнана безнадійною.

Ключові слова: дебіторська заборгованість; безнадійна заборгованість; строк позовної давності; облік зовнішньоекономічної діяльності; облік списання безнадійної дебіторської заборгованості.

Постановка проблеми. Функціонування вітчизняних суб'єктів господарської діяльності на міжнародному ринку передбачає виконання специфічних завдань бухгалтерського обліку, серед яких важливим є правильне відображення операцій, що здійснюються у сфері зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД) на рахунках бухгалтерського обліку відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. На відміну від звичайної господарської діяльності, досить часто операції з іноземними контрагентами оформляються додатковими документами та звітами, що мають бути належно оформлені та подані у встановлені терміни.

Важливими об'єктами обліку ЗЕД є дебіторська заборгованість, оскільки для резидента вкрай важливо дотримуватися встановлених строків проведення розрахунків і знати, як правильно списати заборгованість при порушенні цих строків. При цьому питання визнання боргів за зовнішньоекономічними договорами (далі – ЗЕД-договорами) такими, що підлягають списанню, у період дії в Україні правового режиму воєнного стану набувають підвищеної актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням обліку дебіторської заборгованості у зовнішньоекономічній діяльності присвячено наукові та аналітичні публікації таких вчених та практиків: Ф. Бутинця, В. Ганіна, А. Гриліцької, М. Кавин, Л. Кадуріної, А. Кредісова, М. Кужельного, С. Кузнецової, Ю. Кузьминського, О. Мухіна, І. Павлюка, Т. Польової, Н. Пшеничного, В. Палія, М. Овсійчука, В. Онищенко, І. Томашевської, Ч. Хорнгерна, А. Чубаря та інших. Ці автори загострюють увагу на різних аспектах обліку розрахункових операцій, у тому числі на проблемах списання боргів. Для уникнення помилок при списанні дебіторської заборгованості за ЗЕД-договорами необхідно проводити додаткові дослідження, які враховують особливості обліку зовнішньоекономічної діяльності в період воєнного стану та зміни в національному та міжнародному законодавстві.

Метою статті є узагальнення інформації щодо умов визнання та відображення в обліку списання безнадійної дебіторської заборгованості у зовнішньоекономічній діяльності в період воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. У процесі виробничо-господарської діяльності суб'єкти господарювання вступають в економічні відносини не тільки з вітчизняними, але й з іноземними контрагентами. Сучасний стан національної економіки та збройна агресія Росії призводять до порушення розрахункової дисципліни в процесі здійснення експортно-імпортних операцій, які виступають однією з найбільш розповсюджених категорій у системі ЗЕД. У результаті цього, незважаючи на правильний вибір потенційного партнера, може виникати дебіторська заборгованість, облік якої у сфері ЗЕД здійснюється за такою ж методикою, як і при звичайній господарській діяльності.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначає НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», у відповідності до якого «дебіторська

заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату». При здійсненні експортно-імпортних операцій дебіторами виступають нерезиденти, якими є іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України [1]. У період дії в Україні правового режиму воєнного стану значно зростає кількість випадків, коли заборгованість контрагентів не оплачується вчасно.

Продовжуючи дослідження, розглянемо, як правильно списати дебіторську заборгованість в умовах воєнного стану. Відповідно до п. 5 НП(С)БО 10, заборгованість дебіторів визнається активом, якщо існує ймовірність одержання підприємством майбутніх економічних вигод та її сума може бути достовірно визначена [2]. Як тільки дебіторська заборгованість більше не відповідає критеріям активу, підприємство має право списати її на витрати.

Недоотримання коштів підприємством за дебіторською заборгованістю призводить до поступового перетворення її у безнадійну. Тому важливим моментом є визнання дебіторської заборгованості безнадійною, тобто такою, стосовно якої існує впевненість, що вона не буде повернена боржником або за якою минув строк позовної давності [2].

Виходячи з цього, у зовнішньоекономічній діяльності безнадійна заборгованість виникає за однієї з двох умов:

- 1) якщо є впевненість у тому, що зі стовідсотковою ймовірністю оплата покупцем-нерезидентом товарів (робіт, послуг), які відвантажені на експорт постачальником-резидентом не відбудеться;
- 2) за дебіторською заборгованістю покупця-нерезидента минув строк позовної давності.

Щодо першої умови, то варто зазначити, що в НП(С)БО 10 не наведено причин формування такої впевненості. Вважаємо, що суб'єкт господарювання може на власний розсуд прописати критерії визнання дебіторської заборгованості як безнадійної у своїй обліковій політиці. Наприклад, сьогодні актуальною причиною формування впевненості щодо неповернення дебіторської заборгованості боржником може бути ситуація, коли контрагентом є юридична або фізична особа, яка має місцезнаходження (zareєстрована або постійно проживає) у Російській Федерації або в Республіці Білорусь. Така впевненість доводиться логічно побудованими висновками і підтверджується реаліями життя.

Підприємство повинне зафіксувати причину визнання дебіторської заборгованості безнадійною та рішення про її списання у наказі про списання безнадійної дебіторської заборгованості, на підставі якого складається відповідна бухгалтерська довідка.

Водночас пп. 14.1.11 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) містить більш широкий перелік ознак, на які можна орієнтуватися під час віднесення заборгованості до безнадійної. Серед них можна виділити:

- заборгованість за зобов'язаннями, строк позовної давності яких минув;
- прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, яка не погашена через недостатність майна такої особи, за умови, що дії стосовно примусового стягнення майна боржника не спричинили повного погашення заборгованості;
- заборгованість, яку неможливо стягнути у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), що підтверджено у порядку, передбаченому чинним законодавством;
- заборгованість суб'єктів господарювання, які у встановленому законом порядку визнані банкрутами або припинені як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією тощо [1].

Зауважимо, що для платників податку на прибуток, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за даними форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», за річний період, що передує звітному, перевищує 40 млн грн, та які проводять коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, передбачені в ПКУ, застосування даних критеріїв є обов'язковим.

Щодо умови спливу строку позовної давності, то, виходячи з вищевикладеного, вона має місце як в НП(С)БО 10, так і в ПКУ, та є виключним і достатнім критерієм для визнання заборгованості безнадійною, незалежно від того, подав кредитор позов до суду про її стягнення чи ні [3; 4].

На практиці даний критерій зустрічається найчастіше, отже, зупинимося на ньому більш детально.

Згідно з ст. 256-259 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ):

- позовна давність – це строк, у межах якого підприємство (чи інший суб'єкт) може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу;
- загальна позовна давність становить три роки;

– для окремих видів вимог законом можуть встановлюватися спеціальні строки позовної давності, більш короткі або більш тривалі, ніж загальна позовна давність;

– встановлені законом строки позовної давності можуть бути продовжені за домовленістю сторін, але не можуть бути скорочені за домовленістю сторін [5].

Водночас у сфері ЗЕД за договорами, на які поширюється дія Конвенції ООН про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року (далі – Конвенція), яка набула чинності для України 01.04.94 р., застосовується чотирирічний строк позовної давності, за умови, що комерційні підприємства сторін договору міжнародної купівлі-продажу товарів у момент його укладення перебувають у Договірних державах [6].

Конвенція не застосовується:

– якщо контрагент ЗЕД-договору зареєстрований у країні, яка не є учасником Конвенції;

– якщо іноземний партнер не є комерційним підприємством;

– коли сторони договору купівлі-продажу в чіткій формі виключили її застосування;

– до договорів з купівлі-продажу деяких товарів, перелік яких зазначено у ст. 4 Конвенції);

– до договорів, у яких зобов'язання продавця полягають у виконанні робіт або наданні інших послуг [6; 7].

Зазначимо, що згідно з п. 1 ст. 2 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, договірною державою є держава, яка погодилась на обов'язковість для неї договору, незалежно від того, чи набрав він чинності, чи ні [8]. Учасниками Конвенції є держави, у тому числі Україна, перелік яких наведено в листі Міністерства закордонних справ України № 72/19-612/1-3811 від 17.12.2007 р. [9].

Визначення строку позовної давності за конкретною заборгованістю залежить від того, яким правом керуються учасники договірних відносин згідно з укладеним ЗЕД-договором (таблиця).

Варто наголосити, що оскільки на період дії воєнного стану в Україні перебіг строку позовної давності, встановленого ЦКУ, зупиняється, то заборгованість, за якою станом на 24.02.2022 р. такий строк не минув, не вважається безнадійною за ознакою, зазначеною в абзаці «а» пп. 14.1.11 ПКУ.

Коротко зупинимось на застосуванні норм Конвенції, які регулюють позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів. Загалом строк позовної давності обчислюється від дня, коли відбулося порушення договору. Водночас ст. 10–12 Конвенції

передбачено й інші випадки встановлення дня початку перебігу строку позовної давності. Наприклад, у випадку виявлення невідповідності товару умовам договору обчислення строку позовної давності починається від дня фактичної передачі товару покупцеві або його відмови прийняти товар [6].

Таблиця

Строк позовної давності залежно від права, яке застосовується для визначення прав та обов'язків учасників договірних відносин у сфері ЗЕД

Право, яке застосовується до ЗЕД-договору	Джерело права	Строк позовної давності
Контрагент ЗЕД-договору – суб'єкт держави, яка не є учасником Конвенції, або сторони у ЗЕД-договорі домовились про її незастосування		
Право України	ч. 1 ст. 257 ЦКУ №435-IV від 16.01.2003 р.*	3 роки
Право країни іноземного контрагента	законодавство цієї країни	визначається за законодавством, установленим в цій країні
Немає посилань на право конкретної країни	ч. 1 ст. 44 Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 № 2709-IV	визначається за законодавством цієї країни, яка є продавцем згідно договору купівлі-продажу [10]
Сторони договору є суб'єктами держав-учасниць Конвенції та в ЗЕД-договорі вони не вказали про відмову про її застосування		
Міжнародне право	ст. 8 Конвенції від 14.06.1974**	4 роки

* строки позовної давності, визначені ЦКУ, призупинено до завершення воєнного стану (п. 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» ЦКУ)

** якщо умови ЗЕД-договору передбачають застосування норм Конвенції

Також Конвенцією передбачені випадки переривання та продовження строку позовної давності (ст. 13–21). Так, згідно з ст. 21 Конвенції, якщо перебіг строку позовної давності не може бути припинений кредитором через незалежні від нього обставини і яких він не може уникнути або подолати, то строк позовної давності не буде вважатися тим, що минув, до закінчення одного року від дня припинення дії відповідної обставини [6]. Тобто у разі форс-мажорних обставин строк позовної давності може бути подовжено, проте це буде здійснено не автоматично (наприклад, на підставі факту введення воєнного стану в Україні через збройну агресію Російської Федерації), а лише за умови доведення таких обставин за конкретним ЗЕД-договором. Однак відповідно до ст. 23 Конвенції у

будь-якому випадку строк позовної давності закінчується не пізніше ніж через 10 років з дня початку його перебігу [6].

На нашу думку, для уникнення помилок при визначенні строків позовної давності за ЗЕД-договорами необхідно здійснювати поглиблений аналіз договірних умов з урахуванням усіх обставин їх реалізації, а також детальне вивчення документації, якою оформляються відповідні господарські операції.

У бухгалтерському обліку списання дебіторської заборгованості нерезидента, що визнана безнадійною, не відрізняється від списання дебіторської заборгованості резидента України. Разом з тим необхідно зазначити, що оскільки операції у ЗЕД, як правило, здійснюються в іноземній валюті, тому на них поширюються дія норм НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [11].

Списання безнадійної дебіторської заборгованості іноземних покупців відображається за дебетом рахунків:

- 38 «Резерв сумнівних боргів» – у разі створення резидентом резерву сумнівних боргів;

- 944 «Сумнівні та безнадійні борги» – якщо резерв сумнівних боргів не створюється;

- 944 «Сумнівні та безнадійні борги» – у разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів (у сумі, якої не вистачає для погашення за рахунок резерву сумнівних боргів) [12].

Зазначені рахунки кореспондують із субрахунком 362 «Розрахунки з іноземними покупцями».

Водночас, згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291, суму списаної дебіторської заборгованості необхідно також відобразити й на позабалансовому субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість». На цьому субрахунку вона повинна обліковуватися не менше трьох років від дати списання з метою контролю за її стягненням у разі зміни майнового стану боржника. Остаточна вона буде списана з субрахунку 071 після її погашення або у зв'язку із закінченням строку обліку такої заборгованості [12]. Проте, якщо є впевненість про неможливість стягнення заборгованості, наприклад, якщо боржник-нерезидент припинив своє існування як юридична особа у зв'язку з ліквідацією без передачі заборгованості іншому кредитору, то у такому випадку облік на субрахунку 071 можна не здійснювати.

Також необхідно наголосити, що якщо строки списання безнадійної дебіторської заборгованості минули, тобто вона не була

списана у періоді спливу позовної давності або ж у момент настання події, яка надала впевненості у її непогашенні, то тоді її необхідно списати згідно з п. 4 НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» [13].

Висновки. Таким чином, у процесі обліку експортно-імпортних операцій необхідно приділяти поглиблену увагу умовам визнання безнадійної дебіторської заборгованості, оскільки це безпосередньо впливає на облік її списання. При цьому важливим критерієм є сплив строку позовної давності, який в період воєнного стану має свої особливості. Суб'єктам господарювання варто постійно стежити за змінами, які відбуваються у вітчизняному та міжнародному законодавствах, та оперативно реагувати на виклики, які існують у сфері зовнішньоекономічної діяльності стосовно експортно-імпортних операцій.

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Редакція від 01.03.2024 р. URL: <http://surl.li/rfidi>. (дата звернення: 16.02.2024).
2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. № 237. Редакція від 03.11.2020 р. URL: <http://surl.li/qzgf>. (дата звернення: 16.02.2024).
3. Індивідуальна податкова консультація : лист Державної податкової служби України від 16.05.2019 р. № 2198/6/99-99-15-02-02-15/ІПК. URL: <http://surl.li/qwatl>. (дата звернення: 24.02.2024).
4. Індивідуальна податкова консультація : лист Державної податкової служби України від 22.10.2019 р. № 917/6/99-00-07-02-02-15/ІПК. URL: <http://surl.li/qwbxx>. (дата звернення: 24.02.2024).
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Редакція від 30.01.2024 р. URL: <http://surl.li/rfhsx>. (дата звернення: 16.02.2024).
6. Щодо Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів від 14 червня 1974 року : лист Міністерства закордонних справ України від 17.12.2007 р. № 72/19-612/1-3811. URL: <http://surl.li/qwaoa>. (дата звернення: 24.02.2024).
7. Щодо співвідношення застосування термінів позовної давності, визначених Цивільним кодексом України та Конвенцією ООН про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року : лист Міністерства юстиції України від 15.06.2017 р. № 22533/К-14013/8. URL: <http://surl.li/qwaqr>. (дата звернення: 24.02.2024).
8. Віденська конвенція про право міжнародних договорів : Міжнародний документ ООН від 23.05.1969 р. Набрання чинності для України міжнародного договору від 13.06.1986 р. URL: <http://surl.li/malub>. (дата звернення: 24.02.2024).
9. Щодо Конвенції про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів від 14 червня 1974 року : лист Міністерства закордонних справ України від 17.12.2007 р. № 72/19-612/1-3811. URL: <http://surl.li/qwaoa>. (дата звернення: 24.02.2024).
10. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. Редакція від 23.12.2022 р. від URL: <http://surl.li/brtys>. (дата звернення: 24.02.2024).
11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. Редакція від 17.02.2023 р. URL: <http://surl.li/cjfsy>. (дата звернення: 16.02.2024).
12. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : наказ

Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. (у редакції наказу Міністерства фінансів України 09.12.2011 № 1591). Редакція від 29.07.2022 р. URL: <http://surl.li/atjec>. (дата звернення: 24.02.2024). **13.** Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах : наказ Міністерства фінансів України від 28.05.99 р. № 137. Редакція від 10.08.2021 р. URL: <http://surl.li/wpzg> (дата звернення: 16.02.2024).

REFERENCES:

1. Podatkovi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. Redaktsiia vid 01.03.2024 r. URL: <http://surl.li/rfidi>. (data zvernennia: 16.02.2024).
2. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 10 «Debitorska zaborhovanist» : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 08.10.99 r. № 237. Redaktsiia vid 03.11.2020 r. URL: <http://surl.li/qzgf>. (data zvernennia: 16.02.2024).
3. Indyvidualna podatkovna konsultatsiia : lyst Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy vid 16.05.2019 r. № 2198/6/99-99-15-02-02-15/IPK. URL: <http://surl.li/qwatl>. (data zvernennia: 24.02.2024).
4. Indyvidualna podatkovna konsultatsiia : lyst Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy vid 22.10.2019 r. № 917/6/99-00-07-02-02-15/IPK. URL: <http://surl.li/qwbxx>. (data zvernennia: 24.02.2024).
5. Tsyvilnyi kodeksu Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 r. № 435-IV. Redaktsiia vid 30.01.2024 r. URL: <http://surl.li/rfhxs>. (data zvernennia: 16.02.2024).
6. Shchodo Konventsii pro pozovnu davnist u mizhnarodnii kupivli-prodazhu tovariv vid 14 chervnia 1974 roku : lyst Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrainy vid 17.12.2007 r. № 72/19-612/1-3811. URL: <http://surl.li/qwaoa>. (data zvernennia: 24.02.2024).
7. Shchodo spivvidnoshennia zastosuvannia terminiv pozovnoi davnosti, vyznachenykh Tsyvilnym kodeksom Ukrainy ta Konventsiiieu OON pro pozovnu davnist u mizhnarodnii kupivli-prodazhu tovariv 1974 roku : lyst Ministerstva yustytzii Ukrainy vid 15.06.2017 r. № 22533/K-14013/8. URL: <http://surl.li/qwaqp>. (data zvernennia: 24.02.2024).
8. Videnska konventsiiia pro pravo mizhnarodnykh dohovoriv : Mizhnarodnyi dokument OON vid 23.05.1969 r. Nabrannia chynnosti dlia Ukrainy mizhnarodnoho dohovoru vid 13.06.1986 r. URL: <http://surl.li/malub>. (data zvernennia: 24.02.2024).
9. Shchodo Konventsii pro pozovnu davnist u mizhnarodnii kupivli-prodazhu tovariv vid 14 chervnia 1974 roku : lyst Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrainy vid 17.12.2007 r. № 72/19-612/1-3811. URL: <http://surl.li/qwaoa>. (data zvernennia: 24.02.2024).
10. Pro mizhnarodne pryvatne pravo : Zakon Ukrainy vid 23.06.2005 r. № 2709-IV. Redaktsiia vid 23.12.2022 r. vid URL: <http://surl.li/brtys>. (data zvernennia: 24.02.2024).
11. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 21 «Vplyv zmin valiutnykh kursiv» : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 10.08.2000 r. № 193. Redaktsiia vid 17.02.2023 r. URL: <http://surl.li/cjfsy>. (data zvernennia: 16.02.2024).
12. Pro zatverdzhennia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku ta Instruksii pro yoho zastosuvannia : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.11.99 r. № 291. (u redaktsii nakazu Ministerstva finansiv Ukrainy 09.12.2011 № 1591). Redaktsiia vid 29.07.2022 r. URL: <http://surl.li/atjec>. (data zvernennia: 24.02.2024).
13. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 6 «Vypravlennia pomylok i zminy u finansovykh zvitakh : nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 28.05.99 r. № 137. Redaktsiia vid 10.08.2021 r. URL: <http://surl.li/wpzg> (data zvernennia: 16.02.2024).

Bondariva T. H. [1; ORCID ID: 0000-0002-7384-6475],
Candidate in Economics (Ph.D.), Associate Professor,
Nemkovych O. B. [2; ORCID ID: 0000-0002-8908-9368],
Candidate in Economics (Ph.D.), Methodist Lecturer

¹*National University of Water and Environmental Engineering, Rivne*

²*Rivne College of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Rivne*

BAD DEBT IN FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES: RECOGNITION CONDITIONS AND WRITE-OFF ACCOUNTING

The article is devoted to the study of the problems of recognition of bad debt under foreign economic contracts during the period of martial law in Ukraine and the reflection of its write-off in accounting accounts.

The article examines the conditions for recognizing bad debt in accordance with the National accounting regulation (standard) 10 "Receivables", as well as highlights the list of signs that can be used when classifying debt as bad debt, defined by the Tax Code of Ukraine.

The information regarding the statute of limitations for specific indebtedness is systematized, depending on the law governing the contractual relations according to the concluded foreign economic contract. Emphasis is placed on the application of the United Nations Convention on the Limitation Period in the International Sale of Goods 1974, regulating the statute of limitations in international sales of goods.

In order to avoid mistakes in determining the statute of limitations for foreign economic contracts, it is suggested to carry out an in-depth analysis of the contractual terms taking into account all the circumstances of their implementation and a detailed study of the documentation used to formalize the relevant business transactions.

The article highlights the peculiarities of accounting for the write-off of receivables of a non-resident, which is recognized as bad. The procedure for writing off bad debtor indebtedness of foreign buyers is considered: in case the resident creates a reserve for doubtful debts; if no reserve for doubtful debts is created; in case of insufficient amount of the accrued reserve for doubtful debts.

The procedure for writing off bad receivables is defined, if the terms for writing them off have passed.

Keywords: accounts receivable; bad debt; statute of limitations; accounting of foreign economic activity; bad debt write-off accounting.

Отримано: 17 лютого 2024 року
Прорецензовано: 22 лютого 2024 року
Прийнято до друку: 29 березня 2024 року